

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

want Ik zal u de gezondheid doen
rijzen en u van uw plagen genezen,
spreekt de Heere.

Jeremia 30 : 14a.

Het is een bijzondere belofte, die in deze woorden spreekt tot het Sion Gods. Een belofte, die van niets minder gewaagt dan van een volkomen herstel van Sion. De profeet Jeremia mag die belofte overbrengen in een gedeelte, dat wel genoemd wordt het troostboek van Jeremia. Tot nu toe heeft hij de zonden van het volk moeten aanzeggen en het oordeel bekend maken. Het kon niet anders: diep was het volk van de Heere afgefallen en Hij kon met de ongerechtigheden geen gemeenschap hebben. Echter nu laat de Heere het verkondigen, dat Hij Sion niet ten onder zal laten gaan, maar langs de weg der bekering Zich een overblijfsel zal overlaten, waarin Hij Zijn deugden verheerlijken zal naar Zijn Goddelijk welbehagen. Geweldig is het gericht, dat over Sion moet gaan, maar toch, de Heere herstelt haar om Zijn eeuwige ontferming.

‘t Is immers enkel een wonder van Goddelijk ontfermen, dat de Heere Sion geneest. De patiënt - Sion - wordt hier in Jeremia 30 getekend: "Want zo zegt de Heere uw breuk is dodelijk, uw plaag is smartelijk; daar is niemand, die uw zaak oordeelt aangaande het gezwel, gij hebt geen heelpalesters" Kan het erger gezegd worden? Dit is van Sion uit bezien een hope-loos geval. Een onherstelbare ziekte. Ontzettend ellendig is haar aanblik. Allerlei wonden overdekken haar. Zo erg is het, dat zelfs heelpalesters niet baten. Er is werkelijk niets meer aan te doen. Geheel en al ongeneeslijk.

We zullen het verstaan dat dit beeldspraak is, maar dan van een werkelijkheid, die het beeld nog overtreft. Hier wordt Sion afgebeeld, zoals zij onder het gericht van God openbaar komt. God laat het oordeel van de ballingschap over haar komen. Al haar voorrechten neemt Hij van haar af. Zijn toorn ontbrandt tegen haar op een vreselijke manier. Zijn aangezicht keert Hij van haar af. Ontzettend is de breuk tussen Hem en haar. Ver weg is zij van het land der belofte, en het ergste: er is toornverhouding van de Heere tot haar. En de vijanden hebben diepe wonden geslagen en alle pogingen tot herstel hebben geen genezing gebracht.

Ja, zo'n patiënt moet de pijn wel gevoelen en het uitkermen. Zij heeft ook smart en klaagt het ook uit. We horen het hier, dat de Heere tot haar spreekt op haar klachten: "wat krijgt gij over uw breuk, dat uw smart dodelijk is?"

Maar het antwoord des Heeren wijst de oorzaak van haar breuk en diepe wonden aan: "om de grootheid uwer ongerechtigheid, omdat uw zonden machtig vele zijn, heb Ik u deze dingen gedaan".

Eigenlijk toch een hard antwoord, zal iemand zeggen: Had de Heere dat over haar ellende klagende Sion niet wat anders kunnen zeggen en haar bemoedigend toegesproken hebben? Vergeet het dan echter niet, dat er nog verschil is tussen een onbillijk en een eerlijk antwoord. De Heere behandelt haar eerlijk en wijst de oorzaak van haar breuk en ongeneeslijke kwaal aan, opdat zij die oorzaak voor Zijn aangezicht zou leren bewenen. Dan is het haar enkel ten goede. Nooit mogen we blijven staan bij de kwaal op zichzelf. In het algemeen geldt dit al. Als de oordelen Gods over land en volk gaan, moet de oorzaak worden aangewezen. Daarin ligt zelfs nog lankmoedigheid van de zijde des Heeren, als Hij nog dienstknechten zendt, die met een bewogen gemoed en in het besef van eigen schuld en zonde, wijzen op de afval en ongerechtigheid en de zonden bij hun naam noemen. En Gods gunstgenoten leren voor hun zieleleven de oorzaak van de breuk tussen God en hun hart bewenen. Benauwd is hun ellende, onherstelbaar de kwaal, maar 't ergste wordt dan: eigen schuld doordat hun

zonden machtig vele zijn en niet te voldoen voor een heilig en rechtvaardig God.

O, is er dan geen uitkomst meer voor Sion en geen herstel meer mogelijk voor haar dodelijke breuk? Staat haar dan de dood te wachten en moet zij jammerlijk omkomen onder Gods slaande hand?

Neen, zij zal niet omkomen. Die onherstelbare ziekte, die de dood voor zich ziet, zal de Heere genezen door het wonder van Zijn genade: "want Ik zal u de gezondheid doen rijzen en u van uw plagen genezen, spreekt de Heere".

Eenvoudig en treffend spreekt hier het beeld. Ongetwijfeld is het de Heere, Die genezing geeft in natuurlijk opzicht. In Zijn lankmoedigheid laat Hij daarin Zijn schepselen nog delen. Ook betoont Hij zich nog een wonderdoend God, dat Hij genezing kan schenken op het gebed van de Zijnen daar, waar het niet te verwachten was.

Wel hebben we ons daarin te wachten voor twee dingen: allereerst zal niet iedere ziekte genezen worden in het leven van Gods gunstgenoten. In Zijn bijzondere voorzienigheid kan de Heere het nodig keuren, dat zij op het ziekbed blijven. En dan: niet ieder, die genezen wordt, is daarom een deelgenoot van genade. Hier wijst het woord: "gezondheid". ongetwijfeld op het herstel van de breuk, de vernieuwing van de geschonden gemeenschap met God en de terugkeer van Gods gunst. En dat alles door verzoening van de schuld, aan Sion geschonken. Duidelijk is deze betekenis in het licht van Jeremia's ernstige roepstem, die hij in naam van zijn Zender tevoren heeft gesproken: "Keert weder, gij afkerige kinderen. Ik zal uw afkeringen genezen".

Wat een wonder is het in het natuurlijk leven als een ernstige ziekte weer geneest. Als de gelaatskleur weer terugkomt en de krachten weer vernieuwd worden.

't Kan dan zijn voor het oog, alsof er een ander mens is opgestaan. Maar nu voor Sion heeft dat nog een rijkere betekenis. De Heere doet haar schuld teniet en spreekt haar vrij van de straf. De scheiding neemt Hij weg en Zijn gunst keert terug. Voor Sion betekent dat wederkeer tot het land der belofte, maar dan toch in het licht van de wederkeer van Gods verzoenende gunst.

In Christus alleen maakt de Heere dit wonder werkelijkheid. In Hem, Die met Zijn hart Borg geworden is om tot God te genaken. Ja, als zij in de breuk onder hun schuld voor God liggen, wordt Hij weggeschonken tot herstelling van de breuk.

Hebt gij persoonlijk de breuk van uw hart al eens leren kennen? Het is de weg, die nodig is om persoonlijk te delen in het heil, dat in deze belofte wordt voorgesteld. Er is een geweldige breuk geslagen tussen de God des levens en ons. In 't algemeen gesproken weten we dat wel, dat sinds Adams val in het paradijs dit waar is. We knikken gelijk al toestemmend, als we daarvan horen. Maar hebt u er al eens last van gehad? En dan zo, dat het uw eigen schuld werd? Hoe zou er anders ooit plaats zijn om genezing te krijgen en hoe zou er anders ooit een vragen geboren worden naar de goddelijke Heelmeester? Die gezond zijn hebben Hem niet van node, maar die ziek zijn, En: "Hij heeft gebrokenen van harte".

De krachten tot genezing zijn overvloedig in de Heere. Voor Hem is de grootste zondaar nog niet onherstelbaar. Onbekeerden, bedenkt dat toch. Gij zijt van uw kant ongeneeslijk. Ge hebt er zelfs geen erg in, dat uw toestand zo verschrikkelijk is. Eer het te laat is, vraagt dan die Goddelijke Heelmeester om licht. Hij is machtig u dat te schenken. Straks komt de tijd, dat gij zult schreeuwen vanwege de breuk en het zal te laat zijn. Nu zijn de middelen er nog, is bij de Heere nog alles te verkrijgen, opdat het uw gebed worde: "genees mijn ziel"

Weet ge met uw kwaal geen raad en moet ge het zeggen: "ja, Heere, 't is voor mij niet meer mogelijk". De Heere deed u vroeger hopen op Zijn toezeggingen. Hij gaf uw ziel moed om bij Hem aan te houden. Maar

VAN DE ADMINISTRATIE

Veel hebben wij ditmaal niet te berichten onder „Van de Administratie". Een 2-tal giften werd ontvangen.

Mw. v. S. te A. f 25,- en via J. v. Heteren f 10,-, terwijl f 17,- aan overbetalingen werd ontvangen. Onze dank daarvoor. 5 nieuwe abonnees konden worden genoteerd, doch daar staat tegenover, dat door overlijden, hetzelfde getal (5) moesten worden afgeschreven. Zo spreekt hier alles, naar het woord uit Pred. 3 van onbestendigheid. Staat ook ons persoonlijk leven in het teken van onbestendigheid?

Wij blijven de uitgave van „Bewaar het Pand" in aller belangstelling aanbevelen.

Adm. „Bewaar het Pand", Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 70.43.50

v. d. L.

nu is de breuk zo groot, dat er geen doen meer aan is. Alle heelsemeesters kunnen niet genezen. Heelsemeesters helpen niet om de breuk te herstellen.

Och, de Heere maakt een ellendig en arm volk, dat alleen uit de van God geschonken Borg herstelling ontvangt. Hij zal het doen. En volkomen ligt uw herstel, levend Sion, in Christus. En uit Hem worden de plagen weggenomen. Wat een wonder telkens nog vanwege hun afmakingen, doch de Heere doet de gezondheid rijzen en zal Sion ten volle genezing doen vinden onder de vleugelen van de Zon der gerechtigheid.

D. Slagboom.

VAN DE REDAKTIE

1. Ds. H. C. van der Ent — Tot onze vreugde kunnen we mededelen, dat het met de gezondheidstoestand van Ds. Van der Ent goed vooruit gaat. Zondag 16 oktober j.l. mocht hij voor het eerst na weken weer voorgaan in de bediening van het Woord. Hij heeft die dag zelfs twee keer gepreekt. Hij gevoelt zich nog niet sterk, maar er is toch stof tot dankbaarheid. Het ziet er naar uit dat hij morgen — het is nu zaterdag 22 oktober — weer zal kunnen preken. Hij zal dan ook een gedachtenis-preek houden in verband met zijn 25-jarig ambtsjubileum en wel in de middagdienst, die D.V. om 5 uur aanvangt. De dinsdag daarop zal hij D.V. Ds. G. Hamstra, gekomen van Dundas, bevestigen als predikant van Alphen aan den Rijn. De vrijdag daarop, n.l. 28 oktober a.s. zal er een receptie zijn om Ds. Van der Ent en zijn gezin met hun 25-jarig huwelijks- en zijn 25-jarig ambtsjubileum te feliciteren en wel van 15.30 tot 17.00 en van 19.00 tot 21.00 uur in de zaal achter de kerk, Duinrustplein 10. Wellicht is er 's avonds zoveel belangstelling, dat het nodig blijkt samen te komen in het kerkgebouw. De Heere stelle Ds. Van der Ent nog vele jaren tot rijke zegen voor onze kerken. Dat wenst de kerkeraad en we sluiten er ons van harte bij aan. Het ligt in de bedoeling in het volgend nummer hierop terug te komen.

2. Alphen aan den Rijn — Het is bekend, dat de bevestiging en intrede van Ds. G. Hamstra te Alphen aan den Rijn zijn vastgesteld op dinsdag 25 oktober a.s. Wanneer dit nummer verschijnt is die datum al achter de rug. Het is echter niet mogelijk al een verslag van een en ander in dit nummer op te nemen, maar we hopen dat we daarvan lezen in het volgende nummer.

3. Ds. M. Vlietstra — In dit nummer staan een paar advertenties in verband met het huwelijks- en het ambtsjubileum van Ds. Vlietstra, thans predikant van Bunschoten. D.V. 12 november

a.s. is het 25 jaar geleden, dat hij en zijn echtgenote in het huwelijk traden. Op 19 november daarop gedenkt hij dat het 25 jaar geleden is dat hij bevestigd werd als Dienaar des Woords van de kerk van Eemdijk. Hij staat dus nu niet ver van zijn eerste gemeente. Daartussen heeft hij nog jaren IJmuiden en Werkendam gediend. Er zal D.V. 14 november a.s. van 15.00 tot 18.00 uur een receptie worden gehouden in het verenigingsgebouw van de Chr. Geref. kerk, Molenstraat 23. We willen hem en zijn echtgenote met de kinderen van harte onze gelukwensen aanbieden in de overtuiging dat we dat kunnen doen namens onze hele lezerskring. De Heere moge hen samen, met de kinderen en ook met de gemeente die hij mag dienen zegenen tot in lengte van jaren. Op de receptie hopen we van onze belangstelling blij te geven.

4. School voor Dundas en Hamilton — Op rekening 34.13.58.053 van de Rabobank te Meerkkerk, postrekening 129785 werd overgeschreven een bedrag van f 1253,— wegens een collecte gehouden in de Chr. Geref. kerk van Drachten. We willen namens het schoolbestuur die gemeente hartelijk bedanken voor deze collecte. De opbrengst is verrassend. We hopen, dat er ook nog andere gemeenten komen met de opbrengst van een collecte of met een gift, zoals al meer is gebeurd. We ontvingen van de fam. G. een gift van f 25,— voor dit doel. Daaruit blijkt het meeleven met de belangen van deze school en van de kinderen. Het is D.V. te verwachten, dat zij met de volgende cursus de nieuwe school kunnen gaan bezoeken. We weten, dat ook dit bedrag uit liefde gegeven is. Hartelijk dank ervoor.

B.

Catechismus, leerboek van de orde des heils. Zondag 32.

In de vraag van deze zondagsafdeling, komen we voor een duistere zaak te staan, die al heel wat verwarring teweeg gebracht heeft in het godsdienstige leven, tot schade van het geestelijke leven. Want de verlossing uit de ellende van onze totale verlorenheid, wordt alleen uit genade door Christus verkregen. En dat wordt ons wel heel duidelijk geleerd met dit woord: „Doch degene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddelozen rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.” Een woord, dat tot op de dag van heden het troostwoord is voor degenen, die zichzelf als een goddeloze leren kennen, met de bekentenis de eeuwige dood verdiend te hebben. Maar dat geldt de rechtvaardigmaking en nu moet het ook een afgesneden zaak voor ons worden in de heiligmaking. Wat dan menigmaal vastloopt in een wettische heiligmaking of in een antinomiaanse slordigheid, die alle verantwoordelijkheid daarmee wegdrukt. Zodat door beiden de heiligmaking niet gezocht wordt in Christus. Want wat de één zelf doet, is voor de ander niet meer dan een opknappen van de oude mens. En daarom kan het niet ontken worden dat er veel verwarring is omtrent de heiligmaking in het doen van goede werken. Waarom wij het onderwijs, dat ons in het antwoord gegeven wordt, niet kunnen missen, want het gaat om het doel des Heeren.

Daarom, dat Christus, nadat Hij ons met Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt heeft, wat van dag tot dag beleefd wordt op de weg des geloofs. „Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.” En dat door de Heilige Geest, Die daartoe geschonken werd, om gesteld te worden in het doen van goede werken. Het gaat hier niet alleen om het belijden, maar bovenal om het kinderlijk beleven, dat Christus u door Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt heeft. Waarin het nieuwe leven zich verheugt. Want het hart zegt in de liefde: „Ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens.” Maar anderzijds betuigt Gods kind ook: „Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde.” En zo bleef Paulus in zichzelf een ellendig mens, wat hem deed zuchten tot de Heere met het innig verlangen naar de verlossing van het lichaam der zonde dezes doods. Zodat de oude mens door de kracht van Christus gekruisigd moet worden, om de Heere te leven naar de keus van het nieuwe leven dat uit Hem geboren is.

Christus heeft door het kopen met Zijn bloed, de gelovigen vrijgemaakt van de heerschappij der zonde, om in afhankelijkheid van Hem, door Zijn Heilige Geest vernieuwd te worden. En dat is de vernieuwing des gemoeds, die wij van dag tot dag door de dierbare werkingen van Zijn Geest nodig hebben. Om Hem zo in de kinderlijke beleving van deze afhankelijkheid des geloofs, biddende aan te kleven met de band der liefde. En daarin hebben wij dan de vernieuwing tot Zijn evenbeeld nodig en ten doel. Want in dat geestelijk kennen van de Heere, wordt het ons duidelijk,

dat Hij ons kent in al onze noden tot versterking in de goede strijd des geloofs. Opdat wij met ons ganse leven Gode dankbaarheid voor Zijn weldaden bewijzen. Want daartoe heeft Hij u getrokken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. En gebracht tot het geestelijk en gelovig kennen van Christus, om Zijn eigendom te worden voor tijd en eeuwigheid.

Het is dus van God uitgegaan naar de grootheid van Zijn goedertierenheid. Als het van ons afhankelijk was, zouden wij Hem nooit gezocht hebben om Hem ootmoedig te vrezen. Maar wat in Adam verloren ging, bekomt het hart van Godswege in Christus, om Hem te leven. En die dankbaarheid strekt zich uit over het ganse leven tot in de eeuwige heerlijkheid. Waarin het genot der zaligheid hier al gesmaakt mag worden. Opdat Hij door ons geprezen worde, want hij heeft dat geschonken om Zijns naams wil. En in die werkende oorzaak, daar Hij bewogen is in Zichzelf, is dat ook het doel der zaak. Zodat het leven uit Hem zich steeds meer gaat verlustigen in het verheerlijken van de Heere. En het zegt dan tot het hart: „doch gij mijn ziel, looft gij Hem bovenal,” want het zalig worden op grond van recht en gerechtigheid is voor mij wel het allergrootste wonder. Zodat het leven der genade door die oefeningen, steeds meer wasdom bekommt.

Daarna ook, dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij. Want al is de zekerheid des geloofs al in de daad des geloofs, dan is dat wel onderscheiden van de vrucht des geloofs. In de daad des geloofs, bij het komen tot de Heere, hebben wij de zekerheid nodig, dat Hij het kan doen. Daar wordt ruimte gezien in de rijkdommen van Zijn genade, die schittert in de algenoegzame offerande van Christus. En door de innerlijke overtuiging dat Zijn beloften waarachtig zijn, bekomt het hart door die zekerheid steeds meer vertrouwen op de Heere, dat Hij het ook wil doen. Maar ook zal doen, daar de eer van Zijn grote naam er aan verbonden is. En in deze innige werkzaamheden wordt de liefde Gods gesmaakt in het hart, want het gaat hier om het geloof dat door de liefde werkt. Maar in de verhoging des gebeds, en dat is in de vervulling van Zijn beloften, wordt de zoete en zalige vrucht van Zijn onveranderlijke verbondstrouw met klaarheid gesmaakt. En dat staat dan tegenover de afwijkingen van onze ontrouw, waaruit ons blijkt dat de Heere niet laat varen de werken van Zijn genade. Zodat de Heere de innerlijke werkzaamheid van het geloof, met Zijn gunst en met Zijn liefde en trouw komt te bekronen. Het is dan een gelovig zijn en blijven in Christus, wat door de dierbare werkingen van de Heilige Geest het leven versiert met een vruchtbaar werkzaam zijn in de Heere.

Opdat door onze godzalige wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden. Want dat doet Gods kind christen zijn in spraak, gewaad en daad, tot eer van Zijn naam.

Maar hoe moet dat dan zijn? Is daar dan een bepaalde regel voor? Ja zeker! En wel deze regel, waarin de Heere ontmoet kan worden. Het is toch in het leven door het geloof een zoeken van de dingen die Boven en die eeuwig zijn. Een wandelen met de Heere, een leven in het licht van Zijn tegenwoordigheid. „Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de beloften des tegenwoordige en des toekomstige levens.” Wat wij hebben ter harte te nemen. Want: „Dat is” dan ook, „een getrouw woord en aller aanneming waardig.”

Op het antwoord van deze ernstige en allesbeslissende levensvraag: Kunnen dan die niet zalig worden, die in hun goddeloos ondankbaar leven voortvarende, zich tot God niet bekeren, hebben we met ernst te letten. Het gaat hier om het woordje „kunnen” en niet over het „zullen”. Want wij worden op het niet kunnen aangewezen, om ons er door te leiden naar het moeten. „Want er is ook onder de hemel geen andere Naam Die onder de mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden.” Zodat wij van Godswege door Zijn bevelend moeten geplaatst zijn onder de majesteit van deze grote verantwoordelijkheid. Want wij zijn door Gods bevelend moeten niet ter harte te nemen, gekomen in de staat der ellende. En nu is het door Zijn nederbuigende goedheid, dat wij leven in het heden der genade op een wereld, die vol is van Zijn goedertierenheid. Opdat het door ons geleerd zou worden, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt. Want uit Zijn goedertierenheid is het volheerlijke verlossingsplan opgekomen en door Christus overgenomen. Het moet dus door Zijn genade worden een breken met de zonden, een verlaten van de slechtigheden, om te treden op de weg des verstands.

Laat ons dan letten op de geweldige stroom van ongerechtigheid, die de mens voert naar de Dode Zee, en dat is de poel die brandt van vuur en sulver. En het kon niet baten al was de vrouw van Loth op weg naar Zoar, want zij zag om, naar Sodom heen, waaraan haar hart verbonden was, en zie, zij werd een zoutpilaar. Waarop ons door de Heere Jezus vermanend gewezen wordt, opdat wij in Zijn genade een hartvernieuwend leven zouden zoeken, eer het voor eeuwig te laat is. Want de mens maakt het zichzelf onmogelijk

lijk in zijn onbekeerlijkheid des harten, deelgenoot te worden van de eeuwige zaligheid. Voor het ernstig moeten en niet kunnen, staat de weg naar boven nog open. Want het moeten is enerzijds in het recht dat de Heere op ons heeft en anderzijds in de algenoegzame offerande van Christus.

Om het Koninkrijk Gods te beërven, moet de grote Koning de hoogste plaats bekomen in ons hart en leven. Waartoe Hij ons van dag tot dag roept door de lokstem van het Evangelie der genade. En in dat verband weende Hij over de onbekeerlijkheid van Jeruzalem, opdat het hart door Zijn borgtochtelijk wenen kinderlijk zou wenen over de zonden.

Soest.

R. Kok.

NAAR DE KATECHISATIE

217

VAN DE VOLEINDING

De opstanding des vleses (5)

Hebben we in onze vorige les erop gewezen, hoe het getal „1000” moet verklaard worden, namelijk volgens het grondgetal als een afgerond tijdsbestek (zoals ook geldt van de „tien-daagse verdrukking”), zo moeten wij nu bezien: wanneer dit afgerond tijdsbestek van 1000 jaren is begonnen en wanneer dat zal beëindigd zijn en daarbij nagaan de betekenis van de uitdrukkingen in Openbaring 20, dat de satan 1000 jaren zal gebonden zijn en geworpen zal worden in de afgrond (vers 1), terwijl we in vers 10 lezen, dat hij zal geworpen worden „in de poel van vuur en sulver”.

Ligt hier tussen „afgrond” en „de poel van vuur en sulver” een verschil?

Metterdaad. Dat blijkt uit het verband van heel dit hoofdstuk.

Wanneer in vers 1 sprake is van de „afgrond”, waarin satan zal geworpen worden en „gebonden” zijn, dan wil dat niet zeggen, dat hij in geen enkel opzicht enig machtsvertoon zal kunnen uitoefenen. Want er staat bij, dat hij de volken „niet meer verleiden zou”, namelijk. niet tot de grote eind-aanval, waarvan in vers 8 sprake is, welk vers wij nader zullen bespreken. Maar zijn gebonden-zijn en zijn geworpen-wor-den-in-de-afgrond” wijst op het feit, dat hij niet zal kunnen verhinderen, dat het Evangelie voortgang zal vinden. Christus zal, rijdend op het witte paard, „voortgaan overwinnende, opdat Hij overwonnen.” (Openb. 6 : 2).

Satan geworpen in de afgrond.

Nu staat hier wel bij: „En verzegelde die boven hem.” We zouden hieruit kunnen opmaken, dat toch de duivel geen macht meer kan uitoefenen. Dit is echter niet de betekenis van die verzegeling. Het wil zeggen, dat alle voorzorgsmaatregelen noodzakelijk genomen moesten worden om te voorkomen, dat satan in zijn grote kracht en zijn woeste aard niet zou losbreken, zoals zal geschieden bij zijn laatste aanval. In een vergelijkende zin als de vijanden bedoeld hebben met de verzegeling van Jezus' graf.

Maar hoe moet dan verstaan worden, dat de gelovigen tijdens die 1000 jaren „met Christus als koningen zullen heersen”? Hebben dan de chiliasten toch gelijk, dat er een duizend-jarig vreedrijk zal komen vóór Christus' wederkomst?

Toch niet! Want hier betreft het „de zielen” der gelovigen, waarvan in vers 4 melding wordt gemaakt. Dit zijn dus de gezaligden, wier zielen bij hun sterven „van stonden aan tot Christus, hun Hoofd, zijn opgenomen”, volgens Zondag 22 van onze Heidelberger. In de vorige les hebben we dat al opgemerkt.

Welnu, zo zullen Gods kinderen na hun sterven reeds als koningen en priesters de Heere mogen dienen, met Christus heersen, totdat straks bij de opstanding van hun lichamen, door de vereniging met hun verlorene zielen, dat dienen nog heerlijker zal uitkomen.

Aan deze zijde van het graf zal reeds het „dienen” in beginsel gekend worden, ja, het „met Christus heersen”. Komt dat niet duidelijk en rijk uit in de invloed en zegen, welke er van Gods kinderen uitgaat? Van velen in bijzondere zin. Denk aan de kerkvaders o.a. aan Ambrosius, Augustinus en later aan Luther, Calvijn en de mannen van de na-reformatie! Treedt bij hen niet heerlijk in 't licht iets van de Christus-regering?

En nu het EIND van het duizend-jarig-tijdperk, dat is dus van de Nieuw-Testamentische bedeling.

Volgens vers 7 zal de satan uit zijn gevangenis ontbonden worden. Dan zal hij uitgaan „om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der

aarde zijn, Gog en Magog, om hen te vergaderen tot de krijg."

Dit betekent, dat satan de volken zal organiseren tot de grote en laatste aanval op het rijk van Christus, op de levende Kerk! Er staat in vs. 9: „En omringden de legerplaats der heiligen". Deze finale aanval zal dus plaats hebben even vóór Christus' wederkomst ten oordeel. Dan zal die verdrukking zó hevig zijn, dat de duivel zelfs zal trachten, Gods kinderen te verleiden, gelijk we lezen in Mattheus 24:24. Op die grote verdrukking wijst ook vers 22 van Mattheus 24, waar we lezen: „En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden."

Maar dán zal ook de duivel volgens Openb.20:10 geworpen worden „IN DE POEL VAN VUUR EN SULVER." Dat is dus zijn definitieve oordeel, als ook van „het beest en de valse profeet" (de anti-christ).

Hier zien we dus het verschil tussen het geworpen worden van satan in de „afgrond" en in de „poel van vuur en sulver". In die poel, in die eeuwige pijniging (vers 10), in de hel, geworpen, zal het voor eeuwig met het rijk der duisternis gedaan zijn. En de troost voor de gezaligden zal dan zijn, dat zij nooit meer voor de aanvallen van satan hebben te duchten, dat zij nooit meer door hem zullen benauid en verdrukt worden, en nooit meer kunnen „verklaagd" worden! Maar dat houdt óók in, dat zij nooit meer kunnen zondigen en afdwalen en nooit meer voor satan's verzoeken zullen worden geplaatst en dus niet meer behoeven te smeken: „En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze."

In verband met het thans verhandelde, zal duidelijk zijn, dat we de AANVANG van deze duizend-jarige-periode hebben te stellen bij het begin van de Nw.-Testamentische bedeling, voornamelijk bij de Hemelvaart van Christus, óf, zoals sommigen menen, bij de regering van keizer Constantijn de Grote.

Het allervoornaamste belang is, dat we onszelf afvragen: wat zal óns deel zijn en bij Christus' wederkomst en reeds bij ons sterven?

Dat zal zijn één van beide: óf een ingaan in het eeuwige vrede-rijk óf een geworpen worden in de poel van vuur en sulver! Allergewichtvolste beslissing!

Och, dat de Heere deze hoogst ernstige zaak op onze harten binde om nog behoudenis van die toekomende toorn af te smeken en in Christus te worden ingelijfd, door Zijn Geest levendgemaakt en alzo hier deel te mogen krijgen aan die gezegende Christus-regering.

Vreselijk zal het toch voor ieder zijn, het bloed van Christus, ons hiér voorgesteld en gepredikt, onrein te hebben geacht en de Zoon van God te hebben vertreden! (Hebr. 10:26-31).

Anderzijds zal het een eeuwig wonder zijn voor allen, die er hiér iets van geleerd hebben, hun vuile klederen te wassen in het Bloed des Lams en zó eens vóór de Troon te mogen staan in de lange witte klederen met de palmtakken der overwinning in hun handen! Ja, diè hebben dan ook leren instemmen met de dichter:

„Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen!"

E.

v. L.

GENERALE SYNODE 1977.

4

Ds. Tanis begon met te onderstrepen wat Ds. Slagboom zel. Er moet een ernstig onderzoek worden ingesteld naar de functionering van de verklaring bij de buitenverbanders. Ook de verklaring zelf roept kritiek op, b.v. punt 3 over de kenmerkenprediking. De prediking had een subjectivische inslag, maar er is een duidelijke wending gekomen naar de beloftenprediking". Die subjectivische inslag is gegrond op de Schrift. In het verleden is gepoogd Schriftuurlijk, confessioneel, bevindelijk te preken. Dit was het kenmerk van onze kerken. Hieraan dienen onze kerken ook vandaag te herkennen zijn.

Alleen beloftenprediking doet niet geheel recht aan de Schrift en belijdenis. Gods Woord spreekt ons van meer. Van het werk van de Heilige Geest in de zondaar en het gericht Gods.

Wanneer het in punt 5 gaat over wet en evangelie dan worden er in de toelichting enkele vragen gesteld, maar er worden geen antwoorden gegeven. De vraag is: waarom niet?

Bij punt 6: „geloof en wedergeboorte" hebben deputaten terecht gewezen op wat de Dordtse Leerregels leren. Maar nu blijkt dat de buitenverbanders de

woorden van de Dordtse Leerregels niet gebruiken, maar dat de belijdenis zakelijk wel functioneert. Hoe komt dat? De woorden wedergeboorte en wederbarende genade zijn toch bijbelse woorden? Die woorden mogen in de prediking niet ontbreken. Ook komt het voor, dat achter Johannes 1:12 een punt wordt gezet. Dit is niet juist. De verzen 12 en 13 vormen een eenheid. „Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven; welke niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn". In vers 13 ligt de grond voor wat staat in vers 12. Zonder het laatste is het eerste niet mogelijk.

Vraag: moet de wedergeboorte niet benadrukt worden in de prediking?

Spreker wijst ook op de vrouwelijke ouderling bevestigd zondag in Haren.

Hij constateert met leedwezen, dat hij bepaalde personen brede oecumenische gedachten leven. Men gaat verder dan de Gereformeerde Gezindte.

Op bepaalde plaatsen is de toenadering op retour. Ook dit is een sprekende zaak. In diverse gemeenten kan het onmogelijk tot toenadering, laat staan tot samenspreking komen. Ook dit is een teken aan de wand. Hoe denken deputaten hierover?

Laatste vraag: wat willen de buitenverbanders zelf? Leven in een eventueel federatief verband is in strijd met het gereformeerde kerkrecht.

Ds. Brons stelt verschillende vragen:

1. Hoe is de situatie van de buitenverbanders ten aanzien van de kerken binnen verband?

2. Is het verantwoord om te komen tot een eigen kerkverband in verband met de artikelen 28 en 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis?

3. Hoe funktioneert de Gereformeerde belijdenis in deze kerken? Wordt die gehandhaafd? Ook het Gereformeerde kerkrecht? Is er niet alle reden bij onze deputaten er op aan te dringen dat de vrijgemaakten de Gereformeerde belijdenis en het Gereformeerde kerkrecht tot gelding laten komen?

4. Is er ook een samenspreken bij hen met de Gereformeerde Kerken?

5. Is de verklaring ten aanzien van de toeëigening des heils een verklaring van de commissie of vindt die algemeen ingang in die kerken?

6. Geeft de verklaring de gedachten van deputaten volledig weer of is het een compromis?

Spreker heeft wel waardering voor de verklaring, maar ook bezwaren: Bij 1 merkt hij op, dat men is blijven steken in de prediker en dat men niet handelt over de verhouding tussen Woord en Geest. Wordt daar erkend, dat er een bijzondere werking van de Heilige Geest nodig is?

Bij 2: Er wordt te weinig gezegd over de positie van de bondeling: naar het vlees en naar de Geest.

Bij 3: Er is geen tegenstelling tussen beloften- en kenmerkenprediking. Dient niet de kenmerkenprediking tot ontdekking van het schijngehoof?

Bij 4: Dit betreft de heiligmaking, maar hoe staat het met de eerste bekering?

Bij 5: Geldt de wet alleen in het stuk der dankbaarheid?

Bij 6: Wordt daar Schriftuurlijk over gedacht, zoals de Dordtse Leerregels er over spreken?

7: Hoe staat het met de bevinding? Kan die worden gemist?

Spreker wijst op de uitslag van de enquête. In 14 gemeenten is er kanselruil. Zijn die representatief voor ons kerkelijk leven? In 23 gemeenten zijn de contacten verbroken. Is dat ongehoorzaamheid aan het gebod van eenheid? Hij stelt tenslotte aan de commissie verschillende vragen:

1. zij heeft alleen de positieve punten belicht. In het deputaten-rapport worden ook negatieve punten naar voren gebracht. Hoe zit dat?

2. de commissie spreekt niet over bezwaren tegen de gang van zaken bij de Gereformeerde Kerken. Hoe zit dat?

3. Is het juist om speciaal bij deze zaak voorstellen omtrent eenheid te doen?

4. Volgens de commissie zal de Generale Synode moeten uitspreken: men zal in het geloof beginnen. Wat wordt daarmee bedoeld?

5. Hoe zit het met die federatie-gedachte? Spreker weet daar geen plaats voor in het raam van het Gereformeerde kerkrecht.

Afgevaardigde Westerhof constateert, dat men in 3 jaar niet verder gekomen is en betreurt dat.

Ds. Van Amstel sluit zich aan bij Ds. Brons. Hij vraagt voor nog een paar punten aandacht. Als 23 kerken het contact verbroken hebben, moeten deputaten navraag doen. Is er grond voor de verwachting, dat er geen kloof is tussen de verklaring en de werkelijkheid?

Dr. Brienens is blij, dat er een plantje is ontkiemd. Dat heeft God gewerkt. Hij laat de verzorging aan ons toe. Aldus de spreker.

Rapporteur Manni beantwoordt de opmerkingen en bezwaren van de sprekers. De kritiek op punt 3 van de verklaring is voor de commissie wonderlijk, omdat in 1974 al een uitspraak is gedaan. Hij vraagt waar die groepen zijn, die in de 14 gemeenten tegen de samen-

werking zijn. Het voorstel omtrent de federatie is gedaan, omdat de deputaten er over gesproken hebben. Nader is gebleken, dat zij niet tot een afgeronde gedachte zijn gekomen. De zaak moet nog bekeken worden.

Als alle sprekers beantwoordt zijn is het tijd om te pauzeren voor de middagmaaltijd.

Na de heropening van de vergadering wordt eerst een afgevaardigde van een buitenlandse kerk welkom geheten. Deze zal in de avond een toespraak houden.

De behandeling van het onderwerp, dat aan de orde is, wordt voortgezet. De voorzitter van het deputaatschap krijgt het woord. Dat bewaren we voor het volgende artikel.

B.

HUISBEZOEK 1

In onze inleiding over het onderwerp huisbezoek hebben wij gemakshalve een verdeling gemaakt, nl.: de toerusting tot, de aanpak van, de leiding bij en de zegen op het huisbezoek.

Eerst dan de toerusting tot het huisbezoek.

Wat wordt er van de ambtsdrager vereist? Wij kennen allen het apostolische voorschrift aan Timotheus en Titus. Ook de apostel Petrus spreekt daarvan. Wij gaan dit alles niet citeren. In dit alles wordt ons gewezen op de vruchten van de vrees Gods. Dit is een eerste vereiste in de ambtsdrager. Ambtelijk werk is geestelijk werk; daarvoor moet men een geestelijk mens zijn.

Men zou kunnen vragen: wat is een geestelijk mens? Het bestaat niet in een uiterlijke vertoning. Het is iemand die almeer zijn eigen ongeestelijkheid leert kennen en die daarom afhankelijk is van de invloeden van de Heilige Geest in alle dingen. Zonder die Geest kan hij geen enkel geestelijk werk verrichten. En daar zulk een bevreemd is de Heilige Geest te bedroeven, werkt dit in hem een vrees en afkeer van de zonde en liefde tot de gerechtigheid Gods en dit komt in de vruchten in woord en wandel openbaar.

Dit apostolisch voorschrift geldt in de eerste plaats de kerkeeraad, die de kandidaten stelt. Hij heeft in de eerste plaats hierop te letten. Voor een kerkeeraad die dit serieus neemt brengt dit nogal eens bezwaren mee. Een onbesproken levenswandel en trouw avondmaalganger is op zich nog geen bewijs van de vrees Gods, die onmisbaar is voor de ambtelijke bediening. Zij wordt in de Bijbel genoemd het beginsel der wijsheid, die niet alleen nodig is om de zielen te leiden, maar ook om de wacht te betrekken bij de zuiverheid van de leer. Wetenschap zonder de vrees Gods verzwakt daarin en komt uiteindelijk tot dwaling. De praktijk heeft dit genoegzaam bewezen.

Ook dient dit apostolisch voorschrift voor de betrokken persoon zelf, die tot het ambt geroepen wordt ter toetsing. Vervolgens is een vereiste de bewustheid van zijn goddelijke roeping. Er is wel eens opgemerkt: een ambtsdrager moet vast kapitaal hebben en kleingeld. Daar wordt dan mee bedoeld bewustheid van zijn roeping en onderscheidingsgave. Twee onmisbare zaken. Bij de predikant wordt daar onderzoek naar gedaan. Dat begint al bij het admmissie-examen. De ouderling en de diaken worden door de kerkeeraad tot kandidaat gesteld. Die draagt de eerste verantwoording. Ze worden door de gemeente gekozen en alzo door de kerkeeraad benoemd. Bij de bevestiging in het ambt moet bevestigend geantwoord worden op de vraag: of gij gevoelt in uw hart dat gij wettelijk van Gods gemeente en mitsdien van God zelve tot deze heilige dienst geroepen zijt.

Merkwaardig dat er niet staat: of gij met uw verstand gelooft, maar: met uw hart gevoelt. Dit ziet op een innerlijke ervaring. Al dient hier voor eenzijdigheid gewaakt te worden. Het is ook niet zo: ik ben wettelijk van de gemeente dus per conclusie ook van God zelve geroepen. De praktijk heeft ons wel anders geleerd. De vrees is niet ongegrond, dat hier dikwijls aan voorbij wordt gegaan. Een der achtergronden hiervan is, dunkt ons, dat men niet genoegzaam overweegt het gewicht van het ambt en eigen totale onbekwaamheid. Is men zich dit ten volle bewust dan ziet men het ambt niet als een erebaantje, maar als een onuitvoerbare opdracht.

Dan zegt Jesaja: ik ben een man van onreine lippen, en Jeremia: ik ben jong, en Mozes: ik kan niet spreken, zend maar een ander.

Het is een ernstige zaak als men wettig door de gemeente tot het ambt geroepen wordt daarvoor te bedanken. Daar moeten dan wel wettige redenen voor zijn. Anderzijds staat men voor een onmogelijkheid. In deze crisis komt men er met een verstandelijk overleg niet uit.

Door de ingestorte liefde door de Heilige Geest ontvangt men vrijmoedigheid het ambt te aanvaarden uit liefde tot de dienst des Heeren, gelijk Paulus zegt: de liefde van Christus dringt ons. Geheel onbekwaam in zichzelf verwacht hij alles van Hem, Die hem tot deze taak roept, waarvan hij de innerlijke overtuiging in zijn hart gevoelt. Dan zegt Jesaja: zend mij, en Jeremia: Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden.

Meer of minder helderheid in deze hangt af van karak-

ter, omstandigheden en van de vrije bediening van de Heilige Geest. Maar de zaak zelf is van groot belang. De bewustheid van zijn goddelijke roeping zal hem dikwijls ondersteunen in de uitvoering van het ambtelijk werk en hem een pleitgrond zijn in moeilijkheden. De vraag is wel eens gesteld: moet een ouderling niet een soort opleiding hebben tot bekwaamaking van zijn ambtelijke taak? Dit zal wel moeilijk te verwerken zijn. Vanzelfsprekend behoort een ambtsdrager een gedegen kennis te hebben van Gods Woord en de belijdenisgeschriften. Hij is geroepen zich te beijveren in het bestuderen daarvan. Ook zich te oefenen in godzaligheid voor zichzelf in een geheiligde levenswandel en verborgen gemeenschapsoefening met de Heere. Opdat hij alsoo met meer vrucht zijn ambtelijk werk kan verrichten, daar hij daardoor meer kennis krijgt om anderen te onderscheiden, treurigen te troosten en overtuigde zondaren tot Christus te leiden, en in onderscheidene zielestrijd en vertwijfelingen anderen tot een hand en voet te zijn op de weg des levens.

Zeër dienstig is ook het lezen van geschriften uit de Nadere Reformatie alsook van vele Engelse en Schotse schrijvers. Wie bij deze verscheidenheid de eenheid weet te ontdekken zal voor eenzijdigheid bewaard blijven. Bij het lezen van deze geschriften gaat u ontdekken, als u het nog niet wist, hoe arm wij zijn aan geestelijk leven, en krijgt u onderwijs, hoe de Heilige Geest op verschillende wijze zondaren tot Christus leidt. Voor het persoonlijk en ambtelijk leven zeer aan te bevelen.

Dit is dan iets over de toerusting.

Een ouderling.

Dit is het eerste gedeelte van een inleiding, gehouden op een classicale ambtsdragers-conferentie. Voor de beschikbaarstelling daarvan voor ons blad onze hartelijke dank. Wat hier gezegd wordt mag overal in den lande wel overdacht worden.

B.

KINDERBIJBEL

Het Oude Testament

Om de Bijbelse verhalen aan kinderen door te geven, heeft de schrijver Evert Kuijt de Staten-vertaling voor zich genomen en de Bijbelboeken op de voet gevolgd en in voor kinderen begrijpelijke taal doorverteld, uitgaande van de stelling, dat alles wat in het Woord van God staat, van wezenlijk belang is. De Bijbel zelf brengt de Boodschap van God; de schrijver van een kinderbijbel mag de tolk zijn, meer niet. Door het lezen van deze kinderbijbel moeten de kinderen - en waarom ook de ouderen niet? - grijpen naar het Boek! Aan het eind van elk hoofdstuk is een aantal vragen opgenomen, waardoor de zo belangrijke parate kennis van het gelezene wordt getoetst; tevens worden de lezers erdoor aan het denken gezet. Een aantal kaartjes biedt de gelegenheid om landen, plaatsen enz. die in de Bijbel worden genoemd, op te zoeken en ook de reizen van de aartsvaders en Israëlieten kunnen gevolgd worden. De uitgever acht zich gelukkig dat de verhalen ondersteund worden door de prachtige vierkleurentekeningen van Reint de Jonge. Een begeleidingscommissie, bestaande uit de heren Ir. J. van der Graaf, I.A. Kole, ds. M.C. Tanis en H.H.J. van As, gaf waardevolle adviezen.

Dit lezen we op de binnenzijde van de omslag van dit royaal uitgegeven boek.

We willen ook iets doorgeven van wat de begeleidings-

commissie in het Ten geleide zegt. Nadat er op gewe-

zen is, dat de Bijbel wil gelezen en ook wil verteld,

dóórverteld zijn, schrijft de commissie:

De Bijbel wil ook op eenvoudige wijze verteld zijn, voor degenen die de geijkte vertaling nog niet verstaan, niet ten volle verstaan of nog moeilijk verstaan: de kinderen. Vele en uiteenlopende pogingen zijn daartoe ondernomen in de kinderbijbels van uiteenlopend formaat en genre. Zo ergens, dan is hier het gevaar levensgroot, dat de verteller zijn interpretatie, zijn waardering, zijn geestelijke of dogmatische instelling, zijn opvatting of zelfs zijn karakteriologische inslag schuift tussen het Woord en het verhaal. Het gevaar van eenzijdige selectie van de verhalen - wat zijn het overigens altijd weer dezelfde verhalen die doorverteld zijn - van moralisering, dogmatisering, van het opdringen van eigen gedachtenpatronen, van al het vragende de Bijbel in de rede vallen, liggen hier telkens op de loer. Kortom, bij de kinderbijbel is het wel uiterst moeilijk te blijven op de smalle weg tussen tekst en vertelling.

Evert Kuijt heeft met de nu voor ons liggende kinderbijbel onzes inziens op goede wijze gepoogd dit smalle pad te lopen. Nauwkeurig aansluitend bij de tekst van de Statenvertaling - nog altijd vanwege de woordgetrouwe overzetting het klassieke document in onze taal - geeft hij de verhalen door in een taal, die voor kinderen en jongeren verstaanbaar is. Ook de minder bekende verhalen komen aan bod. Kortom, hij gaat een uiterst nauwkeurige gang door de Schrift om alles wat verteld kan worden ook inderdaad te vertellen.

Hij wil schuilen achter de bijbeltekst. Daarom met name waarderen we zijn methode. Het is bij lezing direct duidelijk dat de schrijver niet een soort aangepaste vertaling geeft. Hij vertelt, maar wel in nauwe aansluiting bij de tekst. En toch brengt de schrijver door zijn wijze van vertellen - en zeker ook door het stellen van vragen aan het eind van elk verhaal - de Bijbel zo dicht mogelijk bij het hart en in de levenssituatie, maar altijd met op de achtergrond de gedachte, dat niet de verteller het Woord verder zal brengen, maar dat het Woord, middels de werking van de Heilige Geest, zichzelf waar maakt, intrek neemt in harten en levens. De vragen nodigen uit tot en geven richting aan het gesprek na het lezen van de vertelling. Het is van groot belang in gesprek te blijven met onze kinderen. Dan kunnen de daden Gods worden doorgegeven van geslacht tot geslacht (Psalm 78 : 3 - 7). Tot zover de begeleidingscommissie. De schrijver zelf richt zich tot de kinderen en zegt o.a.:

De Kinderbijbel is geschreven en getekend voor het hele gezin. Hij kan worden voorgelezen en je kunt hem zelf lezen. Als je nog te jong bent om alles te begrijpen, kunnen de vele prachtige platen je daarbij helpen. Steeds worden aan het eind van elk verhaal vragen gesteld. Als je weet dat er vragen komen, ga je des te beter luisteren of lezen! Boven elk hoofdstuk staat, waar de verhalen in de Bijbel te vinden zijn. Zo kun je de geschiedenissen gemakkelijk daar in opzoeken. En ... niet de Kinderbijbel, maar de Bijbel-zelf is het Woord van God! Daarom geeft de Kinderbijbel de Bijbel zo goed mogelijk weer. Niet alle hoofdstukken van de Bijbel kunnen in de Kinderbijbel worden naverteld. Alleen de geschiedenissen hebben erin een plaats gekregen. De tekeningen in de Kinderbijbel zijn elk een verhaal op zichzelf. Bekijk ze maar goed, want ze zijn niet alleen mooi, maar ook heel leerzaam! Zij vertellen over het land van de Bijbel en over de mensen, die er woonden; ze laten zien, hoe alles, wat verteld wordt, geweest kan

In het kortgeleden verschenen boek: Het gezin vandaag en morgen schrijft I.A. Kole, een van de leden van de begeleidingscommissie, over: Het gezin en de (kinder)bijbel. Dat artikel laat zien hoe moeilijk het is een verantwoorde kinderbijbel uit te geven. Hij noemt er ook enkele, die terecht in onze kringen een goede plaats gekregen hebben. Het blijkt dat er toch nog plaats is voor een kinderbijbel, die weer op een andere wijze dan zijn voorgangers de bijbelse verhalen weergeeft. De Bijbel is niet, maar de kinderbijbels zijn wel tijdgebonden.

We hoorden al van verschillende personen, die de Kinderbijbel van Kuijt gekocht hebben en er een dankbaar gebruik van maken. Het is wel duidelijk, dat deze in een behoefte voorziet. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat opeens alle andere kinderbijbels kunnen worden afgeschaft.

In bovenstaande aanhalingen hebben we ook kunnen lezen, wat het bijzondere deze Kinderbijbel is.

En nu onze eigen beoordeling? Het is moeilijk om nu reeds zo kort na de verschijning een bezonken oordeel te geven. Wel kunnen we als een algemeen indruk de overtuiging uitspreken, dat dit werk zeker in vele gezinnen zijn weg zal vinden en door ouderen en jongeren ter hand zal worden genomen om te lezen of voor te lezen. Het is een pluspunt dat in hoofdzaak in de woorden van de Bijbel zelf geschreven is, uiteraard zo hier en daar met wat toelichting of uitbreiding. Dus deze Kinderbijbel wijst als het ware naar de Schrift en dringt er toe die zelf ter hand te nemen.

We vroegen de mening van een onderwijzeres, die deze Kinderbijbel bij de vertelling op school gebruikt. Haar oordeel was gunstig. Wel leeft bij haar de gedachte, dat deze Kinderbijbel niet een goede kinderbijbel verdringen zal, die meer in verteltrant de Schrift wil laten spreken. Vooral als het gaat om het voorlezen aan kinderen zal van belang zijn wat gelezen en hoe gelezen wordt. Pas over enige tijd, wanneer deze Kinderbijbel van het begin tot het einde zijn dienst heeft gedaan, zal een gemotiveerd oordeel kunnen worden gegeven. Maar daarop kunnen we niet wachten met het schrijven over deze Kinderbijbel. We mogen er ons over verheugen, dat deze verschenen is, nu nog alleen het Oude Testament, maar, als we het goed hebben, is het Nieuwe Testament op komst.

Een paar opmerkingen slechts.

Op blz. 12 lezen we: De slang zei: "Julie zullen niet sterven als je van die boom eet! God weet dat jullie, als je van die boom eet, veel verstandiger zullen worden! Jullie zullen dan als God zijn en het verschil tussen goed en kwaad kennen!" Was het niet juist geweest te zeggen: "..... als God zijn en zelf kunnen uitmaken wat goed en kwaad is?"

Op blz. 86 staat de zoon van Ezau, die de zoon van Jacob was. Dat moet vermoedelijk zijn: de broer van Jacob.

De tekeningen zijn in het algemeen mooi. De tekening op blz. 6 doet wel erg modern aan. Er komen wel meer vragen op. Kan de werkelijkheid geweest zijn zoals de tekenaar die uitbeeldt? Neem b.v. de tekening op blz. 76. Daar staat een tekening met onderschrift: Jozef maakt zich aan zijn broers bekend. Benjamin lijkt daar wel een knaap en volgens Genesis

46 was hij al vader van tien zonen, toen hij met Jacob naar Egypte trok.

We willen ons tenslotte aansluiten bij de wens van allen, die op een of andere wijze aan de uitgave hebben medegewerkt, dat de Heere deze Kinderbijbel tot rijke zegen moge stellen...

Het boek kost vanaf 1 november 1977 f. 54,90. Het is uitgegeven door Boekencentrum B.V., postbus 84176, 's-Gravenhage.

B.

DIENT VANUIT CHRISTUS 1

Zo luidt de titel van een rapport van deputaten voor algemene diakonale en maatschappelijke aangelegenheden der christelijke gereformeerde kerken in Nederland, de deputaten ADMA.

Het is een rapport van 28 blz, dat in brochure-vorm is gedrukt. We ontvingen dit rapport ter recensie, met verzoek hieraan in ons blad enige aandacht te besteden. Vandaar dit artikel.

We willen eerst een en ander uit het rapport overnemen.

In het Ten geleide schrijven de deputaten het volgende.

Deputaten ADMA hebben zich reeds enige tijd bezig gehouden met de bezinning op de dienst van de gemeente en haar leden onderling en op de dienst van de gemeente van Christus in de samenleving. In het centrum van heel deze bezinning stond het dienen van Christus naar het getuigenis der Schriften.

Deputaten bieden als resultaat van deze bezinning een rapport aan, waarmee zij de kerken willen dienen. In dit stuk bezinning proberen zij instructies aan te reiken tot ontplooiing van de diensten van de gemeente. Dit rapport is niet alleen bedoeld voor bespreking en gebruik van deputaten, ambtsdragers en kerkelijke vergaderingen, maar ook om in de gemeente aan de orde te komen. Want de dienst vanuit Christus is een zaak die voor elke gemeente van belang is en ieder gemeentelid ter harte moet gaan.

Uw eventuele reacties hierop worden door deputaten gaarne ingewacht.

Hierna komt een korte Inleiding, die we ook geheel overnemen:

Er is al veel geschreven en gezegd over het functioneren van het diakonaat. De schijnwerper is dan wel eens gericht op het eigene en het functioneren van het diakenambt binnen de gemeente of in samenwerking met de andere ambten, of op de algemene bijbelse gegevens over het diakonaat. Het gevaar is daarbij aanwezig, dat het belangrijkste aspect van wat nu eigenlijk de fundering en de vulling van het diakonaat uitmaakt, niet voldoende wordt gezien. Centraal staat: Christus! Zijn werk als Zoon van God als Verlosser en Heere is bepalend voor alle dienst (diakonie); omdat Zijn optreden op aarde ook in DIENST bestond.

Als we dan opnieuw van hieruit gaan nadenken over onze diakonale opdrachten, dan is met het bovenstaande tevens de richting bepaald. Bij alle (nieuwe) activiteiten rondom het diakonaat is en blijft Christus de enige norm en bron.

Dan komt een hoofdstuk 2: De dienst van Christus, het Hoofd der gemeente, verdeeld in: de intenties van Zijn dienst, de aspecten van Zijn dienst en het specifieke van Zijn dienst.

Hierop volgt hoofdstuk 3: De dienst van de christenen, Zijn leden, verdeeld in: binnen de gemeente en: in de wereld.

Het rapport eindigt met hoofdstuk 4: Slotbeschouwing. Deze laten we hier volgen, omdat deze wel voldoende inzicht geeft in de inhoud van de hele brochure.

Tot slot -aldus de deputaten- maken we nog enkele deels samenvattende, deels konkretiserende opmerkingen:

4. 1. Dienst vanuit Christus

In het bovenstaande is met alle nadruk gesteld, dat alle dienen een dienen „in Christus” is. Het is een dienen, dat in Hem zijn bron, norm en stuwkracht heeft. Dit is het centrale in heel de bezinning. Het gaat om dienst vanuit Christus. Dat wil niet zeggen, dat Christus slechts het vertrekpunt zou zijn, de inspiratiebron, maar dat Hij het enige en alles beheersende concentratiepunt van onze dienst(en) is.

Dit houdt nu in, dat ons dienen altijd en overal moet plaatsvinden in de levensverbondenheid met en -toewijding aan Hem, in het krachtenveld van Zijn verlossing, overwinning en heiliging. Het betreft een evangelisch dienen in Christus, die gezegd heeft: „Zonder Mij kunt gij niets doen!” en „Wie in mij blijft, draagt veel vrucht!” (Johannes 14:5,8). Het is ook een dienen onder de leiding, bekwaming en stuwning van Zijn Geest. Al ons dienen hebben wij ons niet te schamen, maar haar blijmoedig te vervullen en er vrijmoedig verantwoording van af te leggen.

4. 2. Dienst van de gemeente

Tot dit dienen is de gemeente van God, van de Heere Jezus Christus, geroepen. Alle leden van de gemeente hebben zich te geven en in te zetten voor de-

ze dienst(en). Zij behoren de gaven en krachten, door de Heilige Geest hun toevertrouwd, gewillig en met vreugde aan te wenden tot zegen voor anderen en tot bevordering van een goede samenleving. Dit dienen mag in de gemeente van jongsaf geleerd worden. Het behoort in de verkondiging en onderwijzing niet te ontbreken. De ouderen, die wat geoefend werden in dit dienen, mogen een nieuwe generatie ten voorbeeld zijn. Dit dienen behoort de gemeente te konkretiseren in de onderlinge gemeenschapsbeoefening naar al haar mogelijkheden en in de dienstverleningen aan de anderen. Ook in het zorgvuldig en liefdevol aanhoren van, omgaan met en aanwenden van de krachten van het geschapene, niet minder in de dienst van woord en daad aan de volkeren, waaronder ook Israël, en in de opbouw van een aan de bevrijdende heerschappij van Christus genormeerde samenleving.

4. 3. Diakonaal dienen

Het gaat er binnen deze bezinning speciaal om te letten op de diakonale aspecten en dimensies in de „dienst vanuit Christus”. Zoals we boven (zie sub. 3.1.2. en 3.2.) reeds zagen, zijn er meer aspecten aan deze dienst, maar deputaten ADMA willen bijzonder de lijnen uit de bezinning doortrekken naar haar betekenis voor het diakonaat van de gemeente in haar intense relaties, alsmede voor het diakonaal optreden van de gemeente in de wereld.

4. 4. Konkreet dienen

Zoals in sub 3.1.4. al enigszins is aangegeven, gaat het om heel konkrete zaken in de diensten vanuit Christus. Deputaten zijn zich er terdege van bewust, dat er nog heel wat aan bezinning en overweging nodig zal zijn om aan dit alles werkelijk gestalte te geven. Daarom stuwt deze principiële inzet tot nadere konkretiseren op de verschillende terreinen. Hierop zullen deputaten ADMA zich de komende jaren gaan toeleggen, opdat de „dienst vanuit Christus” duidelijk handen en voeten zal krijgen onder ons en gemerkt worde, dat we een dienende kerk des Heeren zijn.

Tot zover onze aanhalingen uit het deputaten-rapport. In een volgend artikel hopen we enkele opmerkingen te maken.

B.

MIJN ADRES.

Gij vraagt naar mijn adres en waar dat is te vinden: Bij vijanden veeltijds, en zeldzaam bij de vrienden; Dan woon ik in de burgt van eigen sterkt en kracht; En in een hooge toren van eigen roem en macht; Dan op de Heerengracht, van eigen wilsbegeeren, Of op de Papengracht van eigen werkvermeeren; Dan op het Rapenburg van eigen wil en lust, Daar heeft het vleesch zijn zin; maar heeft de geest

geen rust;

Dan ben ik veeltijds thuis op singel van beschouwing, Of op de Hooge Vest van eigen vleesch opbouwning. 'k Woon op Schoonmarkt veel van schijn en niet van

wezen,

Daar zijn veel stoppelen maar geen koren op te lezen; Doch hier zie ik geen eind, adressen op te stellen, Daarom zal ik het eind bij de opgenoemde tellen: Ben ik in Utrecht soms op Vreburg in mijn woon, En daarbij laat ik dit, en eindig op deez' toon.

L.C. LEDEBOER.

TEGEN ADRES.

Nu is zijn adres op aard' niet meer te vinden, Bij geen vijanden meer maar eeuwig bij de vrienden. Nu woont hij in geen burgt van eigen sterkt en kracht, Maar eeuwig bij zijn Burgt in 's Vaders huis gebracht. Hij is nu in geen toren, daar eigen macht kan gelden, Maar daar waar hij altijd zal 's Heeren roem vermelden.

Daar is geen Heerengracht van eigen roem en lust, De dood heeft die voor hem, nu eeuwig uitgeblusht. De Papengracht die is daar eeuwig toegedempt. Al waar geen zondig vleesch op eigen werken steunt. Daar wordt geen Rapenburg van eigen wil gevonden, Het vleesch dat in 't graf verrot, zal daar niet doen de

zonden

Daar is geen Hooge Vest of singel van Beschouwing, Daar zal geen zondig vleesch op stroo of stoppel

bouwen,

In 's Hemels schuur daar komt geen kaf maar koren in

Daar rust de strijder uit, voor eeuwig naar de zin.

Schoon hij hier door 't geloof soms in een Vreburg woont,

't Is maar voor korten tijd, hij wordt na strijd gekroond.

Zoekt gij nu zijn adres volg hem hier in gelooven, Dan vindt gij hem in 't zalig koor hier boven.

W. VERBEEK.

BEVINDING EN KENNEN

In de Heilige Schrift komt het woord bevinding slechts

een keer voor en wel in Rom. 3. Daar lezen we in het vierde vers: „en de ijdzzaamheid werkt bevinding en de bevinding hoop”. Hieruit wordt door verschillende de conclusie getrokken dat we niet kunnen spreken van bevindelijke prediking, want in Romeinen 5 komt het woord bevinding voor en wel in de zin van beproefdheid. Nu is het waar dat in genoemd hoofdstuk het woord bevinding inderdaad de betekenis van beproefdheid heeft. Terecht lezen we in de kanttekening: „bevinding of ervaring, of beproeving, namelijk van Christus hulp en trouw in het volbrengen van Zijn belofte, waarmede Hij ons beloofd heeft in zulke zwaarigheid bij te staan. Joh. 14:17, 18, Cor. 1:5, 6”.

Echter wanneer het over de zaak zelf gaat, dan spreekt de Heilige Schrift steeds over bevinding en wel met name in het woord kennen, dat vele, vele malen in de Schrift voorkomt, namelijk als kennen met het hart, kennen met het hele wezen, kennen voor Gods Aangezicht, kortom bevindelijk kennen.

In het boek der psalmen valt ons dit over duidelijk op. De psalmen spreken ons van het kennen Gods. Het zich kenbaar maken van de Heere aan het hart. Hij maakt Zich kenbaar in de gang van het leven. In zijn leidingen en in Zijn onderwijs. In de eenzaamheid en in het heilgdom werd de kennis Gods verkregen. De psalmen spreken ons van aanvankelijke en verdiepte kennis van de Heere. De psalmen spreken ons ook van de behoefte aan de kennis Gods tot zaligheid, van het gekend zijn door de Heere. De psalmen spreken ook van zelfkennis. Hoort David in verschillende psalmen zijn zonde, zijn overtreding en schuld belijden voor de Heere. Maar ook mocht dezelfde man getuigen van Gods vergevende liefde, van Gods genade, van Gods trouw. De deugden Gods waren voor hem geen begrippen, maar realiteiten. We zouden uit andere bijbelboeken ook nog sprekende gedeelten naar voren kunnen halen. Het Oude Testament en het Nieuwe Testament zijn vol bevinding, vol van het kennen. Een centrale Schriftplaats in het Nieuwe Testament is, als het over het kennen gaat Johannes 17:3.

„En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen de enige, waarachtige God en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt”. In zijn commentaar tekent Calvijn hierbij aan: „En dit is het eeuwige leven. Nu beschrijft Hij de manier, waarop het leven geschonken wordt, nl. als Hij de uitverkorenen verlicht tot ware Godskennis.

Want Hij spreekt hier niet over het genieten van het leven, dat wij verwachten, maar alleen over de wijze, waarop de mensen tot leven komen. En om deze gedachte goed te begrijpen, moeten wij eerst verstaan, dat wij allen in de dood zijn, zolang God, Die alleen het leven is, ons niet verlicht. Maar als Hij ons verlicht heeft, komen wij ook tegelijk tot het bezit van het leven, omdat wij Hem door het geloof bezitten. Dit is de oorzaak, dat Zijn kennis metterdaad en in der waarheid zaligmakend genoemd wordt. Voorts ligt er bijna in elk woord bijzondere betekenis. Want hier wordt niet alle kennis van God bedoeld, maar alleen die ons naar het beeld Gods vernieuwt uit geloof tot geloof. Ja, zij is hetzelfde als het geloof, waardoor wij in het lichaam van Christus ingeplant, het kindschap Gods deeltachtig worden en erigenamen der hemelen. Wilt nu God niet anders gekend worden dan in het aangezicht van Christus, Die Zijn levend uitgedrukt beeld is, wordt gezegd dat wij U kennen en Christus Die Gij gezonden hebt. Want dat de Vader in de eerste plaats genoemd wordt, heeft geen betrekking op de orde in het geloof, alsof ons verstand van de kennis Gods afdaalt tot Christus. Maar de bedoeling is, dat God eerst door tussenkomst van de Middelaar gekend wordt”.

Bevinding en kennen horen bij elkaar. Ze zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. In het verleden, maar ook in het heden. Zoals de Heere in het verleden werkte, werkt Hij nog in het heden. En dat door Woord en Geest. Vandaar dat de term bevindelijke prediking niet een antieke is, maar een bijbelse. Maar dan moet bevindelijke prediking, bijbelse prediking zijn. En die prediking is maar niet wat doorgeven van bijbelse gedachten, of zielservaringen, maar verklaring, uitleg en toepassing van de tekst. In de prediking moet ook wat de toepassing betreft de tekst blijven spreken. Zo moet ook, wanneer we persoonlijk spreken van zielsbevinding, die bevinding getoetst kunnen worden aan het Woord. Wanneer dit niet het geval is, dan misleiden we onszelf en misschien ook anderen. Wie schriftuurlijk geleerd en geleid wordt, leeft bij de Schrift, wordt almeer gericht op de Schrift. Men bidt steeds: „Heer, geef dat ik U mag kennen, zoals Gij gekend wordt door Uw volk”, door Uw Woord en Geest”.

De poort is nauw, de weg is smal

Een diepte aan beide zijden.

O zegt het, mijne ziel! Wie zal

U van de dood bevrijden?

U dreigen machten van rondom

Die naar uw afval haken.

Hier roept de wereld: Ziele kom,

En leef in mijn vermaken!

Ginds legt de duivel klem en strik.

En netten voor uw voeten,

Opdat in ieder ogenblik,

Het kwade u moge ontmoeten.

Weer elders lokt de eigenlust,

Om van de Heere te wijken.

O ziele! zeg, waar vindt gij rust,

Wie hoedt u voor bezwijken?

Gij Jezus! Gij behoudt mijn ziel,

Gij hebt haar uitverkoren.

Schoon zij ook menigmalen viel,

Toch gaat zij niet verloren.

Uw schapen zijn in uw hand!

Geen macht kan ze U ontroven.

Gij geeft me Uw woord tot onderpand.

Doe in het duisterst dal het immer mij geloven!

Bovenstaand artikel is van de hand van Ds. M. C. Tanis en stond in het Kerkblad van de Chr. Geref. Kerk van Slidrecht-Centrum van 15 juli 1977.

IN MEMORIAM REV. J. HAMSTRA

1

Gedenkt uwer voorgangers die U het woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van hun wandel. Hebr. 13:7.

Dit vers komt in onze gedachten nu we willen trachten een korte samenvatting te geven van het leven van onze vroegere geliefde pastor en herder Ds. J. Hamstra.

Ds. Jetse Hamstra werd geboren op 27 september 1900 in het dorp Veenwouden, Friesland. De naam van zijn vader was Jacob Hamstra en de naam van zijn moeder Jantje Bottinga. Zijn vader en moeder waren allebei Godvrezende mensen. Zijn moeder stierf toen Jetse een jaar oud was. Zijn vader kreeg genade, zodat hij na de dood van zijn vrouw vaak kon zingen Psalm 103:8: Gelijk het gras is ons kortstondig leven en Psalm 106:3: Geef dat mijn oog het goed' aanschouw.

Jacob Hamstra trad na tien jaar weer in het huwelijk. De kinderen werden opgevoed in de vreze des Heeren en onderwezen in de leer noodzakelijk tot zaligheid.

Toen Jetse een teenager was, zei zijn vader als hij ergens heenging dikwijls tot hem: kom, mijn jongen, laten we eerst onze knieën gaan buigen en de Heere vragen om onze ogen af te wenden van de ijdelheid. Leer de jongen de eerste beginselen naar de eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn zal hij daarvan niet afwijken. Spreuken 22:6.

Jetse bracht in zijn teenager jaren veel tijd door met lezen. Het was speciaal in die jaren, dat hij bekend werd met de werken van Theodorus van der Groe, Justus Vermeer, Brakel, Smytegelt, Van Reenen enz., alsook met de geschriften en gezangen van Ledebor, Groenewegen, Lodenstein en Da Costa.

Vele van hun gezangen en gedichten leerde hij als teenager van buiten en dat was hem en zijn hoorders in later jaren tot nut. Wanneer hij preekte over het innerlijke zieleleven van Gods kinderen haalde hij dikwijls uit Groenewegen aan:

Ja ziele, al had gij al de zonden
Van Adams nakroost t'zaam gebonden,
Mijn bloed wist alle zonden uit.
Werp uwe ziel in die fontein,
Zo wordt gij zuiver, wit en reine,
Als Mijne opgesierde bruid.

Bij verschillende gelegenheden haalde hij Da Costa en anderen aan.

Op 17 mei 1922 trad hij in het huwelijk met Aukje de Vries. De Heere was goed voor hen en gedurende bijna 54 jaren hield Hij hen in Zijn tedere zorg samen. Zij waren niet alleen bevoorrecht door de vereniging in de band van het huwelijk, maar bovenal in de vereniging met Christus, de Heere en Zaligmaker.

Hun huwelijk werd gezegend met zes kinderen. Tijdens hun huwelijk woonden zij in Leeuwarden, Zwaagwesteinde en Veenwouden.

Hij had een grossierderij en kruidenierszaak en veel tijd moest hij voor zijn zaak op de weg doorbrengen. Wanneer hij voor zaken op stap was, kon Hamstra niet zwijgen omtrent de dingen betreffende het geestelijk welzijn. Hij was altijd vol van de liefde van God in zijn hart en in het spreken met zijn klanten over die liefde, wat Christus kon doen en wilde doen voor een arm en ellendig zondaar, vond hij zijn vermaak. En bijzonder als er een gewillig en een luisterend oor was, dan werd de tijd vaak vergeten.

In die vroeger dagen gebruikte de Heere hem al als een instrument om troost te brengen aan bedroefden van hart. Zieke mensen wachtten elke week op zijn bezoek, dat hun troost bracht.

Hamstra diende de gemeente van Veenwouden gedurende 16 jaren getrouwd als ouderling en catechiseermeester. De eeuwigheid zal openbaren voor hoeveel hij tot geestelijke zegen is geweest.

Na de tweede wereldoorlog besloot de familie Hamstra, evenals zovele anderen, naar Canada te emigreren. Wat waren de redenen? We weten het niet. Want eens iegelijks wegen zijn voor de ogen des Heeren en Hij weegt al zijn gangen. Als we terugzien kunnen we vaak zien hoe in Gods voorzienigheid onze toekomst is bepaald.

Dit was zeker, dat de Heere een groot werk voor Mr. Hamstra in Canada had te doen. Het feit, dat zij zoveel geestelijke broeders en zusters in Holland hadden en vooral toen zij hoorden, dat het geestelijk leven in

Canada niet best gesteld was, maakte het vertrek moeilijk.

En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Het was in Gods voorzienigheid, dat de familie Hamstra in augustus 1948 veilig in Canada landde. Een gehuwde zoon met zijn vrouw en een klein kind emigreerden gelijk met hen.

In de vroege lente van 1950 verhuisden de Hamstra's naar de omgeving van Dundas in Ontario. In Grand Rapids was aan Mr. Hamstra na onderzoek toestemming gegeven om te dienen als lerend ouderling. Op 12 februari 1950 sprak Mr. Hamstra voor de eerste keer een stichtelijk woord tot ongeveer 19 personen. Zijn tekst was Psalm 119 : 54: Uw inzettingen zijn mij gezangen geweest, ter plaatse mijner vreemdelingschappen.

Op 24 april 1950 werd onze gemeente, de kerk van Dundas, geïnstitueerd.

Op 28 juli 1954 werd op de classicale vergadering te Dundas aan Rev. Hamstra toestemming verleend om de gemeenten te dienen in de volle bediening van Woord en sacramenten overeenkomstig art. 8 van de K.O. van Dordrecht (niet art. 3 zoals in het artikel staat).

Tot zover het In memoriam, geschreven door M. de Graaf, en opgenomen in het jaarboek 1977 van de Free Reformed Church of North America. In het volgende nummer van ons blad hopen we het slot op te nemen.

B.

BOEKBESPREKINGEN

AL DE WERKEN VAN R. en E. ERSKINE, deel 1

Uitgeverij G. Kool - Veenendaal

We hebben hier te maken met een heruitgave, die woordelijk en letterlijk gelijk is aan een vorige druk. Op dit eerste deel volgen vele andere delen.

Dit deel bevat eerst een voorrede of verhandeling over de plicht van het lezen der H. Schrift en andere godgeleerde boeken, hoe die, door de genade Gods, dagelijks te verrichten met het meeste profijt voor de ziel. Deze is geschreven door de bekende Ds. Th. van der Groe. Deze verhandeling is het waard afzonderlijk uitgegeven te worden. Van der Groe geeft daarin goede raadgevingen over het lezen van Gods Woord en andere goede boeken tot profijt der zielen.

De preken in dit deel zijn van Ds. R. Erskine. Die behoeven geen woord van aanbeveling van ons. De beide Erskines zijn onder ons bekend en bemind. We zijn geneigd om gedeelten uit deze preken over te nemen in ons blad, maar dan zouden we ons nog zeer moeten beperken. Het is veel beter, dat jongeren en ouderen zich dit werk aanschaffen en met een biddend hart lezen. Het valt zowel bij Van der Groe in zijn verhandeling als in deze preken op hoe evenwichtig deze predikers de waarheid Gods naar voren brengen. Zij sporen allen aan om de Heere te zoeken, laten zien wat er in de Heere te vinden is en gevonden wordt en in welke weg dat verkregen wordt en gelijktijdig brengen zij ook duidelijk naar voren de noodzakelijkheid van het werk van Gods Geest.

We willen volstaan met het vermelden van de inhoud van dit deel. Na de voorrede van Van der Groe volgen preken over: Ps. 46:5: Blijde boodschap in zware tijden, of de stad Gods in tijden van benauwdheid bevochtigd door de rivier der vertroosting.

Jer. 13:16: De tegenwoordige plicht voor de naderende duisternis.

Hoz. 13:9: Het grote verderf en de uitnemende hulp, of de hulp des hemels aan zelfbedervers op aarde.

Luk. 9:42: De strijd des komenden, of de strijd van een eerst-beginnende ziel met de duivel, wanneer zij tot Christus wil komen door het geloof.

1 Joh. 4:19: De voorkomende liefde, of Gods liefde tot ons, als de oorzaak van onze liefde tot Hem.

Matth. 27:51: Het gescheurde voorhangsel, of de toegang tot het heilige der heiligen, door de dood Christus, en

Ps. 101:1: Het lied van de strijdende kerk, of de oefening van een gelovige zolang hij hier beneden is.

Het is een boek van 376 pagina's. De eerste preek begint op blz. 70. Daaruit blijkt wel, dat de preken lang zijn. Ze zijn rijk van inhoud.

De uitgever deed er goed aan dit werk weer op de markt te brengen. Het wordt keurig uitgegeven in prachtige banden.

De prijs is f 32,50 per deel, maar na verschijning kost elk deel f 37,50.

B.

AL DE WERKEN van Ralph en Ebenezer Erskine,

deel III. Uitgeverij G. Kool - Veenendaal

De Erskines waren indertijd geliefde predikers van het evangelie van Gods vrije genade. Zij hebben vele geschriften nagelaten. Al in de dagen van Ds. Th. van der Groe werden werken van deze godzalige leraars in het nederlands vertaald. In het eerste deel van de verzameling, die nu weer het licht ziet, schreef Van der Groe een lang voorwoord. Bij de verschijning van het eerste deel hebben we daarop gewezen.

Nu ziet al het derde deel het licht en het is de bedoeling van de uitgever met de heruitgave voortgang te maken, zodat binnen niet al te lange tijd alle delen weer verkrijgbaar zijn.

We kunnen deze werken van harte aanbevelen. Op een Schriftuurlijke wijze ontvouwen zij de waarheid van Gods Woord.

Achter de preken en de hoofdstukken van verhandelingen worden steeds weer praktische toepassingen gemaakt, tot onderrichting, vermaning, bestraffing enz., alles zeer leerzaam.

We willen van blz. 125 van dit deel iets afschrijven om te laten

zien met hoe grote ernst vermaand wordt:

Hoe meent gij het te maken, vrienden? Waarom staat gij hier de ganse dag ledig? Sommigen uwer hebben niets voor God, niets voor hun eigen zielen, noch iets voor het geslacht over, onder hetwelk zij verkeerd hebben sedert dat zij in de wereld gekomen zijn. Misschien hebben zij vervloekte schatten voor hun vrouwen en kinderen vergaderd, daar de Heere mogelijk nog in zal blazen als zij in het graf liggen, door hun kinderen om hun zonden hier op aarde te straffen, en henzelfen in de hel, op dezelfde tijd en om dezelfde zonde. Wat hebt gij toch voor God en zijn kerk verricht? Wat hebt gij gedaan om ware heiligheid, ter plaatse waar gij woont, of Christus aanbelang in uw standplaats, te bevorderen? Velen uwer hebben niets gedaan; sommigen uwer hebben wel iets gedaan, maar het is weinig; en sommigen uwer willen zelfs niets doen, of anderen iets laten doen, maar verhinderen intengedeel alle anderen in de weg van godsdienst en heiligheid.

O ziet het toch eens met diepe indruk, arme mens! wie gij ook zijt! Gij zijt geen vrienden van Christus; ja gij zijt zijn vijanden, zolang gij deze evangeliereinheid mist, van welke nu tot u gesproken is. O bidt! ja bidt vuriglijk dat de Heere, hetgeen wij over dit onderwerp gesproken hebben, aan uw zielen met kracht moge heiligen, om u te bewerken tot, en voort te doen gaan in de ware evangelische heiligheid; en dat Hij, tot dit einde, uw gebeden en smekingen, om Zijns groten en heerlijken naams wille verhoren moge.

Dit is slechts een enkel voorbeeld van de ernst waarmee deze predikers nog spreken nadat zij gestorven zijn.

Het derde deel bevat verhandelingen van Ralph Erskine en wel:

1. Het zelfbedrog veroordeeld en de weg ter genezing ontdekt, Spr. 30 : 12,
2. Zacheüs komt tot Christus door de krachtadige roeping, Lukas 19 : 5
3. Gods inwendige getuigenis of het zekere bewijs des geloofs, 1 Joh. 5 : 10,
4. De ware godsdienst voorgesteld naar de eis van het Evangelie, of de grote plicht om Christus aan te nemen en in Hem te wandelen.

De prijs is nu nog f 32,50 per deel. Dat wordt na 15 november a.s. f. 37,50 per deel. Er zullen totaal 12 delen verschijnen. Levering van losse delen is niet mogelijk. De intekenprijs is tot genoemde datum om recensisten en lezers voldoende tijd te geven om de uitgave te bekijken. Aldus schrijft de uitgever.

B.

**Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken**

**Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.**

**Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-
tekeningen van al uw**

★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 -
13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

HOTEL

DREYEROORD -

OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en

muziek

is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4-8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

TALRIJKE

DANKBETUIGINGEN

ontvangen wij van hen die ten einde raad één van onze meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a.

eczeem, galsteen galaandoening hoge bloeddruk, hoofdpijn, ischias, koorts, kriebelhoest, laxeer, migraine, vermagering, zenuwen enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand à f 12,50 (verzendkosten inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

Drogisterij

SIKKING

Barvevoestraat 5

Haarlem

Tel. 023 - 312882

Giro 190609

De Raad van de Chr. Geref. Kerk te Bunschoten geeft met grote dankbaarheid aan de HEERE kennis dat haar herder en leraar de weleerwaarde heer

Ds. Marten Vlietstra

D.V. 19 november a.s. zijn 25-jarige ambts-jubiläum als dienaar des Woords van onze kerken hoopt te gedenken.

Ook is het D.V. 12 november a.s. 25 jaar geleden, dat ds. en mevr. Vlietstra in het huwelijk traden.

Ter gelegenheid hiervan wordt op woensdag 16 november a.s. van 15.00 tot 18.00 uur een receptie gehouden in het verenigingsgebouw van de Chr. Geref. Kerk, Molenstraat 23 te Bunschoten.

Dat de HEERE ds. Vlietstra nog vele jaren tot rijke zegen mag stellen voor onze kerken.

BUNSCHOTEN, oktober 1977

Namens de kerkeraad,

H. Poort, 2e praeses

D. Visscher, scriba

1952

1977

De Heere is onzer gedachtig geweest, Hij zal zegenen.

Ps. 115 : 12a

Zo de Heere wil, hopen onze geliefde ouders

Marten Vlietstra v.d.m.

en

Woltertje Vlietstra-Koster

op 12 november a.s. hun 25-jarige huwelijksdag te gedenken.

Tevens is het dan 25 jaar geleden dat vader als predikant in het ambt bevestigd werd.

Dat de Heere ze verder nog wil zegenen en tot zegen wil stellen, is de wens van hun dankbare kinderen.

TINY en HENK
JANNY en TOON
WILMA en DICK
BART en NEL
SINA en GERRIT
EVALINE

BUNSCHOTEN,
Molenstraat 22

Gelegenheid om hun te feliciteren met deze jubilea op woensdag 16 november 1977 's middags van 15.00 tot 18.00 uur in het verenigingsgebouw van de Chr. Geref. Kerk, Molenstraat 23.

Voor al Uw

★ **BOEKEN**

★ **BIJBELS** en

★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531